

เอกสารอ้างอิง

- กณิษฐา สังคหะ ญาณี มั่นอ่วม เฟื่องฟ้า จันทนิยม และจรรณู บุญวงษ์. 2543.
การใช้เชื้อรา *Trichoderma* spp. ในรูปหัวเชื้อสดควบคุมโรครากเน่าของกระเจี๊ยบเขียว.
(ระบบออนไลน์) แหล่งข้อมูล: <http://plantpro.doae.go.th/disease-research/p-25.pdf>.
(วันที่ 17 มิถุนายน 2551)
- กัญจนา พุทธสมัย และ ปรีชา สุรินทร์. 2531. โรคเน่าดำของถั่วเขียวฝักดำ. หน้า 242-257. ใน:
รายงานผลการสัมมนาเชิงปฏิบัติการงานถั่วเขียวครั้งที่ 3. 21-23 พฤศจิกายน 2531
ศูนย์ส่งเสริมยุทธศาสตร์แห่งชาติ อ. ท่าม่วง จ. กาญจนบุรี.
- กรมวิชาการเกษตร. 2537. ถั่วเขียวฝักมัน. สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 5. กรมวิชาการ
เกษตร. 40 หน้า.
- กรมวิชาการเกษตร. 2548. การผลิตถั่วเขียวฝักดำอย่างถูกต้องและเหมาะสม. สถาบันวิจัยพืชไร่
กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. 21 หน้า.
- เกษม ศรี้อยทอง. 2532. คู่มือปฏิบัติการควบคุมโรคพืชโดยชีววิธี. คณะเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 104 หน้า.
- จินตนา ชะนะ. 2531. โรคเมล็ดพันธุ์พืช. ภาควิชาโรคพืช คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
กรุงเทพฯ. 209 หน้า.
- จินนัทนา จอมดวง และวิชา สอาดสุด. 2546. ประสิทธิภาพของเชื้อรา *Gliocladium virens* ใน
การควบคุมเชื้อรา *Colletotrichum gloeosporioides* และโรคแอนแทรคโนสบนผลมะม่วง.
หน้า 391-401. ใน: รายงานการประชุมวิชาการอารักขาพืชแห่งชาติ ครั้งที่ 6 หนึ่งทศวรรษแห่ง
การอารักขาพืชในประเทศไทย. 24-27 พฤศจิกายน 2546. โรงแรมโซฟิเทลราชาออคิด
จ. ขอนแก่น.
- จิระเดช แจ่มสว่าง และวรรณวิไล อินทนู. 2542. การใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มาควบคุมโรคพืช.
ภาควิชาโรคพืช คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 90 หน้า.
- จิระเดช แจ่มสว่าง และวรรณวิไล อินทนู. 2545. การผลิตเชื้อราไตรโคเดอร์มาชนิดสดด้วยเทคนิค
อย่างง่ายเพื่อใช้ควบคุมโรคเน่าระดับดินของถั่วฝักยาวที่เกิดจากเชื้อรา *Sclerotium rolfsii*. หน้า
114-122. ใน: การประชุมวิชาการมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ครั้งที่ 39. 4-7 กุมภาพันธ์ 2545.
กรุงเทพฯ.

- จิระเดช แจ่มสว่าง วรรณวิไล อินทนู ถวัลย์ คุ่มช้าง และวาริน อินทนา. 2546. การควบคุมโรคเน่าระดับดินของมะเขือเทศที่เกิดจากเชื้อรา *Pythium aphanidermatum* โดยใช้เชื้อรา *Trichoderma harzianum* ชนิดสดคลุกเมล็ดและใส่วัสดุเพาะกล้า. หน้า 349-360. ใน: รายงานการประชุมวิชาการอารักขาพืชแห่งชาติ ครั้งที่ 6 หนึ่งทศวรรษแห่งการอารักขาพืชในประเทศไทย. 24-27 พฤศจิกายน 2546. โรงแรมโซฟิเทลราชาออคิด จ. ขอนแก่น.
- ดวงใจ ณ เชียงใหม่. 2540. โรคเน่าดำ (charcoal rot) ของถั่วเหลืองและการป้องกันกำจัด. ปัญหาพิเศษ วิทยาศาสตร์บัณฑิต ภาควิชาโรคพืช คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 62 หน้า.
- ดวงใจ เสรีไพบุรณ์ทรัพย์. 2548. การตรวจสอบเอนไซม์บางชนิดในต้นแตงกวาที่ได้รับการชักนำด้วยเชื้อรา *Trichoderma harzianum*. ให้ต้านทานต่อเชื้อโรค *Pythium aphanidermatum*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิตปริญญาโท. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 103 หน้า.
- เชาวานาด พุทธิเทพ สุวิมล ถนอมทรัพย์ สุมนา งามผ่องใส และอารดา มาสรี. 2548. การควบคุมโรคเน่าดำในถั่วเขียวฝักดำพันธุ์ต่างๆ. หน้า 189-198. ใน: รายงานผลการวิจัยปี 2548 ข้าวโพดฝักสด ถั่วเขียว และพืชไร่ในเขตชลประทาน ศูนย์วิจัยพืชไร่ชัยนาท. จ. ชัยนาท.
- ณรงค์ สิงห์บุระอุดม. 2527. โรคเน่าแห้งของถั่วดำ. วารสารโรคพืช 4 (3): 123-132.
- ทรงเชาว์ อินทสัมพันธ์. 2545. ถั่วเขียว (mung bean). เอกสารคำสอน วิชาพืชไร่สำคัญของประเทศไทย. ภาควิชาพืชไร่ คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 63 หน้า.
- เทวา เมลาลนนท์ สมชาย บุญประดับ และพุทธชาติ ชื่นจิตร. 2535. การศึกษาช่วงเวลาปลูกที่เหมาะสมของถั่วเขียวฝักดำหลังนา. หน้า 514-524. ใน: รายงานผลการวิจัยปี 2535 ถั่วเขียวและพืชไร่ในเขตชลประทาน. ศูนย์วิจัยพืชไร่ชัยนาท. จ. ชัยนาท.
- นันท์นิจ ศรีจุมปา สมยศ พิชิตพร เทวา เมลาลนนท์ และพจนีย์ นาศิริรักษ์. 2532. โรคเน่าดำของถั่วเขียวฝักดำ. หน้า 322-340. ใน: รายงานผลการวิจัยปี 2532 ถั่วเขียวและพืชไร่ในเขตชลประทาน. ศูนย์วิจัยพืชไร่ชัยนาท. จ. ชัยนาท.
- นันท์นิจ ศรีจุมปา พรพุฒิ ประเสริฐกุล จรัสพร ถาวรสุข อัมภา ชินสว่างวัฒนกุล และพจนีย์ นาศิริรักษ์. 2532. ศึกษาเทคนิคการปลูกเชื้อ *Macrophomina phaseolina* บนถั่วเขียวฝักดำ. หน้า 341-347. ใน: รายงานผลการวิจัย ปี 2532 ถั่วเขียว และพืชไร่ในเขตชลประทาน ศูนย์วิจัยพืชไร่ชัยนาท จ. ชัยนาท.

- ประเทือง สง่าวงศ์. 2537. ปฏิกริยาของถั่วเหลืองบางพันธุ์ต่อการทำลายของเชื้อ *Macrophomina phaseolina* (Tassi) Goid. หน้า 38-44. ใน: รายงานการประชุมวิชาการถั่วเหลืองแห่งชาติ ครั้งที่ 5. วันที่ 18-22 กันยายน 2537 ณ โรงแรมแม่น้ำโขงแกรนด์วิว จ. นครพนม.
- มัทนา ศรีหัตถกรรม จรัส กิจบำรุง และ พรพุฒิ ประเสริฐกุล. 2540. การศึกษาการเข้าทำลายใบถั่วเขียวฝัดดำของเชื้อ *Macrophomina phaseolina*. หน้า 435-447. ใน: รายงานผลการวิจัยปี 2537 ถั่วเขียว และพืชไร่ในเขตชลประทาน. ศูนย์วิจัยพืชไร่ชัยนาท จ. ชัยนาท.
- มัทนา ศรีหัตถกรรม จรัส กิจบำรุง และ พรพุฒิ ประเสริฐกุล. 2540. การเจริญของเชื้อรา *Macrophomina phaseolina* ในส่วนต่างๆของพืชภายหลังการติดเชื้อทางราก. หน้า 175-185. ใน: รายงานการประชุมทางวิชาการถั่วเขียวแห่งชาติครั้งที่ 7. ณ โรงแรม โกลเดนแกรนด์ จ. พิษณุโลก.
- เรืองฤทธิ์ กันทา. 2543. การศึกษาเชื้อราที่ติดมากับเมล็ดถั่วอะซูกิและการควบคุมด้วยสารฆ่าเชื้อรา และสารชีวภัณฑ์. ปัญหาพิเศษ วิทยาศาสตร์บัณฑิต ภาควิชาโรคพืช คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 48 หน้า.
- วันทนี ชุ่มจิตต์. 2547. การใช้เชื้อไตรโคเดอร์มาเพื่อควบคุมโรคพืช. เอกสารวิชาการ. สำนักวิจัย และพัฒนาการเกษตรเขตที่ 6 จันทบุรี. กรมวิชาการเกษตร. 64 หน้า.
- วาริน อินทนา มนตรี อิศรไกรศรี ปัญจพร เลิศรัตน์ และประคอง เย็นจิตร์. 2548. การควบคุมโรคผลเน่าของเงาะที่เกิดจากเชื้อรา *Lasiodiplodia theobromae* โดยใช้สารต่อต้านเชื้อราจากเชื้อรา *Trichoderma harzianum*. วารสารวิทยาศาสตร์เกษตร 36 (3-4) : 45-51.
- วาริน อินทนา มนตรี อิศรไกรศรี สุกัลกษณ์ เศรษฐสกุล ประคอง เย็นจิตต์ และทักษิณ สุวรรณโน. 2550. ประสิทธิภาพของเชื้อราไตรโคเดอร์มา ฮาซิเอนุ่ม สายพันธุ์กลายในการยับยั้งการเจริญของเส้นใยและการลดปริมาณเชื้อราไฟทอปทอรา พาล์มมิโวรา ในสวนทุเรียน.
- ว. กำแพงแสน 5(3): 1-9.
- สมชาย บุญประดับ กนกพร เมลาลานนท์ เทวา เมลาลานนท์ ปรีชา พรหมณีย์ นรินทร์ สุขจันทร์ และมนตรี ชาตะศิริ. 2529. การศึกษาวิธีการปลูกถั่วเขียวฝัดดำตามหลังข้าวโพด. หน้า 34-44. ใน: รายงานผลการวิจัยฤดูฝนปี 2529 ถั่วเขียวและพืชไร่ในเขตชลประทาน. ศูนย์วิจัยพืชไร่ชัยนาท. จ. ชัยนาท.
- อมรรัตน์ ภูไพบูลย์ และอุดม ภูพิพัฒน์. 2532. วิธีการปลูกเชื้อรา *Macrophomina phaseolina* (Tassi) Goid. บนปอกระเจา. วารสารโรคพืช 10 (3-8) : 98-105.

- อำภา สืบรสปลื้ม, เพลินพิศ สงสังข์ และปรีชา สุรินทร์. 2534. อายุที่เหมาะสมในการทำให้เกิดโรคเน่าดำของถั่วเขียวพิวดำ. หน้า 21-28. ใน: รายงานผลงานวิจัยพืชไร่ กองโรคพืชและจุลชีววิทยา กรมวิชาการเกษตร.
- อำภา สืบรสปลื้ม, บุษราคัม อุดมศักดิ์, เพลินพิศ สงสังข์ และปรีชา สุรินทร์. 2537. การศึกษาความรุนแรงของเชื้อรา *M. phaseolina* ที่แยกได้จากส่วนต่างๆของถั่วเขียวพิวดำ. หน้า 149-151. ใน: รายงานผลงานวิจัยปี 2537 ถั่วเขียวและพืชไร่เขตชลประทาน. กองโรคพืชและจุลชีววิทยา กรมวิชาการเกษตร.
- Aghighi, S., Shahidi Bonjar, G.H., Rawashdeh, R., Batayneh, S., and Saadoun, I. 2004. First report of antifungal spectra of activity of Iranian Actinomycetes strains against *Alternaria solani*, *Alternaria alternata*, *Fusarium solani*, *Phytophthora megasperma*, *Verticillium dahliae* and *Sacharomyces cerevisiae*. Asian Journal on Plant Sciences 3 (4): 463-471.
- Baker, R. 1988. *Trichoderma* spp. as plant-growth stimulants. Crit. Rev. Bio. 7: 97-106.
- Chang, Y.C., Baker, R., Klifeld, O., and Chet, I. 1986. Increased growth of plant in the presence of the biological control agent *Trichoderma harzianum*. Plant Disease 70: 145-148.
- Chamswarnng, C., Intanoo, W., and Kumchang, C. 2002. Integrated application of *Trichoderma harzianum* with improved and urea for biocontrol of stem rot of chili caused by *Sclerotium rolfsii*. p. 36. In: Summary of presentation at The First International Conference on Tropical and Subtropical Plant disease, (Abstracts) November 5-8, 2002. The Imperial Mae Ping Hotel Chiang Mai, Thailand.
- Chen, W.Q. 2003. Antagonism of *Paenibacillus lentimorbus* to *Botryosphaeria dothidea* and biological control of panicle and shoot blight of Pistachio. Plant Disease 87: 359-365.
- Chu, Y.M., Jeon, J.J., Yen, S.J., Kim, Y.H., Yun, S.H., Lee, Y.W., and Kim, K.H. 2002. Double stranded RNA mycovirus form *Fusarium graminearum*. Applied and Environmental Microbiology 68 (5): 2529-2534.
- Davong, K., Chamswarnng, W., Intanoo, W., Hongprayoon, R., and Intana, W. 2004. Hybridization of the mutant strains of *Trichoderma harzianum* against *Phytophthora parasitica* by protoplast fusion. p.106. In the IV Asia Pacific Mycological Congress and The IX International Marine and Freshwater Mycology Symposium (Abstracts) 14-19 November, 2004. Chiang Mai, Thailand.

- Edmund, L.K. 1964. Combined relation of plant maturity, temperature and soil moisture to charcoal stalk rot development in grain sorghum. *Phytopathology* 54: 514-517.
- Elad, Y., Chet, I., Boyle, P., and Henis, Y. 1983. Parasitism of *Trichoderma* spp. on *Rhizoctonia solani* and *Sclerotium rolfsii*-Scanning electron microscopy and fluorescence microscopy. *Phytopathology* 73: 85-88.
- Harder, Y., Chet, I., and Menis, Y. 1979. Biological control of *Rhizoctonia solani* damping-off with wheat bran culture of *Trichoderma harzianum*. *Phytopathology* 64: 64-68.
- Harman, G.E., Howell, C.R., Viterbo, A., Chet, I., and Lorito, M. 2004. *Trichoderma* species-opportunistic, avirulent plant symbionts. *Nature Reviews/Microbiology* 2: 43-55.
- Hooda, I., and Grover, P.K. 1983. Comparative antifungal activity of fungitoxicants *Macrophomina phaseolina* causing seedling rot and foliage blight of mung bean. *Indian Journal of Plant Pathology* 1 (1): 75-82.
- Intana, W., Suwanno, T., and Charmswarng, C. 2005. Use of antifungal metabolite from *Trichoderma virens* for controlling leaf spot of Chinese kale caused by *Alternaria brassicicola*. *Walailak Journal of Science and Technology* 1(3): 429-439.
- Intanoo, W., Chamswarnng, C., and Sutthisa, W. 2002. Efficacy of epiphytic *Bacillus* spp. for biological control of Chinese kale caused by *Alternaria brassicicola*. p. 38. In summary of presentation at the First International Conference on Tropical and Subtropical Plant disease, (Abstracts) November 5-8, 2002. The Imperial Mae Ping Hotel Chiang Mai, Thailand.
- International Seed Testing Association. 1967. International Rules for Seed Testing; Annexes 1976. *Seed Sciences and Technology* 4: 3-49.
- Labal, S.M., Ahmad, Z., Ghafoor, A., and Bashir, M. 2004. In vitro evaluation of fungicide against *Macrophomina phaseolina*. *Pakistan Journal of Agricultural Research* 18 (1): 99-112.
- Lamool, P., Chamswarnng, C., and Intanoo, W. 2004. Efficacy of *Trichoderma harzianum* for control of lettuce root rot caused by *Pythium aphanidermatum* in hydroponic culture. p. 131. In The IV Asia Pacific Mycological Congress and The IX International Marine and Freshwater Mycology Symposium (Abstracts) 14-19 November, 2004. Chiang Mai, Thailand.

- Markovich, N.A., and Kononova, G.L. 2003. Lytic enzymes of *Trichoderma* and their role in plant defense from fungal disease: a review. *Applied Biochemistry and Microbiology* 39(4): 341-351.
- Meyer, W.A., Sinclair, J.B., and Khare, M.N. 1974. Factors affecting charcoal rot soybean seedling. *Phytopathology* 64: 845-849.
- Montealegre, J.R., Reyes, R., Perez, L.M., Herrera, R., Silva, P., and Besoain, X. 2003. Selection of bioantagonistic bacteria to be used in biological control of *Rhizoctonia solani* in tomato. *Electronic Journal of Biotechnology* 6 (2):116-121.
- Neergaard, P. 1997. *Seed Pathology*. Volum 1. The MacMillan Press, Ltd. London. 839 p.
- Shamsur Rahman. 2001. Seed-borne *Macrophomina phaseolina* in mung bean (*Vigna radiata*) and Black gram (*Vigna mungo*): Effect on Seed Qualities and Its Control. Ph.D. Thesis, Chiangmai University. 288 p.
- Ran, L.X., Liu, C.Y., Wu, G.J., Van Loon, L.C., and Bakker, P.A.H. M. 2005. Suppression of bacterial wilt in *Eucalyptus urophylla* by fluorescent *Pseudomonas* spp. in China. *Biological Control* 32: 111-120.
- Rangaswami, G. 1975. *Disease of Crop Plants in India*. Prentice Hall of India, Private Limited. 253 p.
- Reddy, M.R.S., and Subbayya, I. 1981. *Macrophomina phaseolina* on seed health of black gram (*Phaseolus mungo* L.). *Current Research* 10 (4): 58.
- Sahi, S.T., Shakir, A.S., Bajwa, M.N., and Intizar-ul-Hassan, M. 1992. Physiological studies on *Macrophomina phaseolina* (Tassi) Goid. causing dry rot of mung bean. *Journal of Agri.* 30(1): 409-413.
- Siddiqui, I.A., and Shaukat, S.S. 2004a. *Trichoderma harzianum* enhances the production of nematicidal compounds in vitro and improves biocontrol of *Meloidogyne javanica* by *Pseudomonas fluorescens* in tomato. *Letters in Applied Microbiology* 38(2): 169-175.
- Siddiqui, I.A. and Shaukat, S.S. 2004b. Systemic resistance induced by biocontrol bacteria against the root-knot nematode, *Meloidogyne javanica* in independent of salicylic acid production. *Journal of Phytopathology* 152(1): 48-51.
- Short, G.E., Wyllie, T.D., and Bristow, P.R. 1980. Survival of *Macrophomina phaseolina* in soil and in residue of soybean. *Phytopathology* 70: 13-17.

- Sinclair, J.B., and Backman, P.A. 1989. Compendium of Soybean Diseases. American Phytopathological Society. St. Paul. Minn. USA. 106 p.
- Wall, M.T., McGee, D.C., and Burriss, J.S. 1983. Emergence and yield of fungicide treated soybean seed differing in quality. *Agronomy. J.* 75: 969-973.
- Wafaa, M.H., Latif, A., and Faten, M. 2001. Interaction between vesicular arbuscular mycorrhizae and biocontrol micro-organisms on controlling root-rot disease incidence of Geranium plants. *Journal of Biological Sciences* 1(12): 1147-1153.
- Winberg, M.R. 1996. Charcoal rot of soybean: Diagnosis and control. *Plant Pathology* 64(6): 845-851.
- Wyllie, T.D., and Brown, M.F. 1970. Ultrastructural formation of sclerotia of *Macrophomina phaseolina*. *Phytopathology* 60: 524-528.